

ONDERHOUDSCHECKS

PRAKTISCHE ADVIEZEN

KLEIN HERSTEL

INSPECTIERAPPORT 2021

**Toren
Om 'e Toer 4 te Akkrum**

Objectgegevens

Object: Toren
Om 'e toer 4 te Akkrum
Gemeente: HEERENVEEN
Objectnummer: 0360.4218
Monumentnummer: 35935

Inspectieplan

Abonnee/Contactpersoon: Monumentenstichting Boarnsterhim 06 53 31 08 41
De heer de Boer mail@monumentenstichting.nl

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Het exterieur is goed bereikbaar voor inspecties en redelijk bereikbaar voor reparaties. De toegankelijkheid van het interieur is goed

Inspectiegegevens

Inspectie uitgevoerd door: J. Binnema, W. Tjepkema
Datum inspectie: 30 maart 2021

Inleiding

Dit Inspectierapport is tot stand gekomen volgens de uniforme en onafhankelijke Inspectiemethode van de gezamenlijke provinciale Monumentenwachten. Het is bedoeld als leidraad voor het plegen van stelselmatig en periodiek onderhoud ter voorkoming van verval.

Deze inspectie heeft betrekking op de staat van onderhoud en de gebreken aan die delen van het object, die zichtbaar en op redelijke wijze veilig bereikbaar zijn. Niet-zichtbare delen c.q. verborgen gebreken zijn niet gecontroleerd. Er is geen diepgaand bouwkundig onderzoek uitgevoerd en ook geen asbestinventarisatie. Eventueel aangegeven hoeveelheden zijn een globale inschatting, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Algemeen

De staat van het casco is redelijk en de onderhoudsstaat is redelijk.

Uitgevoerde werkzaamheden door Monumentenwacht

- Er zijn geen uitgevoerde werkzaamheden.

Verbruikte materialen

- Geen.

Prioriteitenlijst

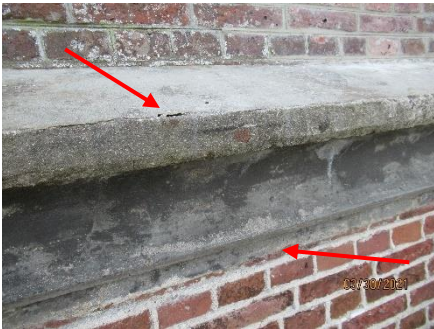
De belangrijkste aanbevolen werkzaamheden zijn hieronder samengevat, op volgorde van prioriteit. Daarna volgt op de volgende pagina een uitgebreide checklist, waarin alle onderdelen van het object zijn benoemd en gekwalificeerd, zo nodig voorzien van een toelichting met eventueel een hersteladvies.

Op onze website www.monumentenwachtfryslan.nl kunt u handige informatie vinden, zoals onderhoudswijzers en duurzaamheidtips.

Voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden adviseren wij u om bij de gemeente te informeren of hiervoor een vergunnings- of meldingsplicht geldt.

Onderdelen	Rubriek	Technische staat	Termijn
<i>Toren</i>			
☐ Herstellen entreepartij west.	1.5	Matig	0-1 jaar (garantie?)
☐ Herstellen pleisterlagen.	1.2.1	Matig	0-1 jaar (garantie?)
☐ Schilderen van de gevelsteen boven entree.	1.7.2	Slecht	0-2 jaar
☐ Vervangen bevestiging wijzerplaten.	1.8	Slecht	0-2 jaar
☐ Herstellen uurwerk.	3.9	Redelijk	0-2 jaar
☐ Herstellen loden afvoer.	2.4.2	Redelijk	0-2 jaar
☐ Herstellen onderdelen verankeringen.	3.2.1	Matig	2-4 jaar
☐ Ontroesten en behandelen duimen.	3.6	Matig	2-4 jaar
☐ Herstellen onderdelen spitsconstructie.	2.1.1	Redelijk	3-6 jaar
☐ Vervangen goot bij de volgende grote onderhoudsbeurt.	2.4.1	Redelijk	3-6 jaar

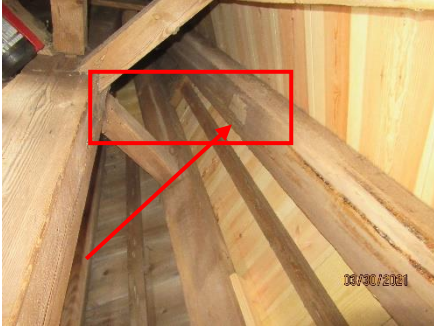
RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
1. GEVELS			
<u>1.1 Funderingen</u>			
Algemeen			
- fundering	G	Voor zover waarneembaar en gezien de kwaliteit van het opgaande werk.	
<u>1.2 Gevels</u>			
<u>1.2.1 Baksteen</u>			
Algemeen			
- herstel metselwerk		<ul style="list-style-type: none"> ○ Bij scheurvorming in de gevels, zowel in de bakstenen als erlangs (losgescheurde voegen) en bij uitbuikend metselwerk zal inboetwerk verricht moeten worden. Hierbij de beschadigde / loszittende bakstenen uitnemen en nieuwe stenen in metselen. Dit in verband met het bestaande metselwerk met bijpassende steen, zowel qua formaat, kwaliteit en kleur. ○ Aangezien een groot gedeelte van het voegwerk nog intact is en van grote historische waarde, is alleen plaatselijk (zorgvuldig) herstel gewenst. Hierbij zal gevoegd moeten worden met een mortel van dezelfde samenstelling als het omringende werk (kalkmortel), de slechte voegen zullen voldoende diep moeten worden uitgehaald (minimaal 1,5 maal de dikte) en er zullen eerst proefstukken moeten worden opgezet. ○ Onderzoek naar de mate van roestvorming van de blindankers. Eventueel de ankers vrijmaken, ontroesten, roestwerend behandelen en in de muur ingemetselde gedeelte omwikkelen met een vethoudende band. Het metselen als bestaand uitvoeren. 	
- herstel voegwerk			
- herstel blindankers			
Westgevel			
- metselwerk 1 ^e geleding	G		
- metselwerk 2 ^e geleding	G		
- metselwerk 3 ^e geleding	G		
- voegwerk 1 ^e geleding	G	Plaatselijk een ontbrekende voeg.	
- voegwerk 2 ^e geleding	G		
- voegwerk 3 ^e geleding	G		
- gele verblendsteen	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
- gevelsteen	R	Verweerd.	
- betonnen lijsten	R	Verweerd en scheurvorming.	
- pleisterlaag betonnen lijst	R	Scheurvorming, mos aangroei, onderkant brokkelt af, deels hol klinkend.	○ Herstellen pleisterlaag.
			
Noordgevel			
- metselwerk 1 ^e geleding	G		
- metselwerk 2 ^e geleding	G		
- metselwerk 3 ^e geleding	G		
- voegwerk 1 ^e geleding	G		
- voegwerk 2 ^e geleding	G		
- voegwerk 3 ^e geleding	G		
- gele verblendsteen	G		
- betonnen lijsten	G		
- pleisterlaag betonnen lijst	G		
Oostgevel			
- metselwerk	G		
- voegwerk	G		
- gele verblendsteen	G	Vervuild / verweerd.	
- betonnen lijst	G	Voor zover waarneembaar.	
- pleisterlaag betonnen lijst	G		
Zuidgevel			
- metselwerk 1 ^e geleding	G		
- metselwerk 3 ^e geleding	G		
- overige metselwerk	G		
- voegwerk 1 ^e geleding	G		
- voegwerk 2 ^e geleding	G		
- voegwerk 3 ^e geleding	G		
- gele verblendsteen	G		
- betonnen lijsten	R	Lichte scheurvorming/verweerd.	
- pleisterlaag betonnen lijst	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
- pleisterlaag bij rond venster	M Scheurvorming, los van metselwerk.	○ Herstellen pleisterlaag.	
			
<u>1.4 Vensters</u>			
1.4.2 Hout			
Algemeen			
- galmborden	G		
- galmbordkozijnen	G		
- begazing	G		
Noordzijde			
- rondvenster	G		
1.4.3 Gietijzer/staal			
Westzijde			
- ijzerwerk rondvenster	G		
Zuidzijde			
- ijzerwerk rondvenster	G		
<u>1.5 Deuren, poortjes, toegangen</u>			
Entreepartij west			
- deuren	R De deuren sluiten onvoldoende (scheluw).		
- deurkozijn	M De linkerstijl is aan ondereind aangetast door houtrot. Kalf is aan de bovenzijde aangetast door houtrot.	○ Aanlassen stijl. ○ Kalf aangetast hout uitfrezen en opvullen met een 2 componenten kunsthars.	
			
	Locatie houtrot kalf.		
- raamhout bovenlicht	G		
- betonnen trap	G		
- natuursteen drempel	G		
- natuurstenen neuten	G		
- handgreep	G Plaatselijk licht roestig.		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
<u>1.7 Glas/schilderwerk</u>			
1.7.1 <i>Beglazing/ stopverf</i>			
Noordzijde			
Rondvenster			
- blank glas	G		
- stopverf	G		
Westzijde			
Rondvenster			
- blank glas	G		
- stopverf	G		
Entreepartij			
- blank glas bovenlicht	G		
- stopverf bovenlicht	G		
Zuidzijde			
Rondvenster			
- blank glas	G		
- stopverf	G		
1.7.2 <i>Schilderwerk</i>			
Algemeen			
- herstel schilderwerk	S	○ Uitvoeren schilderwerk.	
Onderdelen			
- gootlijsten	G		
- galmborden met kozijnen	G		
- rondvenster noordzijde	G		
- rondvenster westzijde	G		
- rondvenster zuidzijde	G		
- entreepartij westzijde	G		
- gevelsteen	S	Vervraagd.	
			
<u>1.8 Diversen</u>			
Tijdsaanduiding			
- baksteen	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
- pleisterwerk	<p>G Lichte scheurvorming.</p> 	○ Herstellen pleisterlaag bij gelegenheid.	
- wijzerplaten - bevestiging wijzerplaten	<p>G S Zowel aan de buiten als binnenzijde zeer roestig. Door het uitzetten van roest scheurt het metselwerk plaatselijk. Op enkele plaatsen ontbreken de moeren. Een wijzerplaat op een noordzijde is los (hier ontbreken twee moeren).</p> 	○ De bevestiging vervangen door r.v.s.	
2. DAKEN			
<u>2.1 Kapconstructies</u>			
2.1.1 Hout			
Spits			
Onderdelen			
- hoekkepers - muurplaten	<p>G R Aan de westzijde is de binnenmuurplaat door houtrot aangetast.</p>	○ De door houtrot aangetaste delen uitnemen en aanlassen.	
- verankering muurplaten / hoekkepers	<p>G R Op de zuid- en westkant is een schoor aangetast door houtrot bij verbinding op de staanders.</p>	○ Bij gelegenheid de schoren vervangen.	
- schoren	<p>G R Roestig.</p>	○ Op termijn/bij gelegenheid de vernageling vervangen.	
- korbelen	<p>G Voor zover waarneembaar.</p>		
- vernageling			
- makelaar			

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
<ul style="list-style-type: none"> - hanenbalken spits op makelaar 	<p>R Ter hoogte van het vlaggenluik is een hanenbalk weggezaagd.</p> <p>Weggezaagde hanenbalk.</p>	<p>○ Hanenbalk terugplaatsen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - verankering makelaar - dekbalken / balklaag bordessen 	<p>G</p> <p>G</p>		
<p><u>2.2 Dakbedekking</u></p> <p>2.2.3 <i>Leien</i></p> <p>Leien</p> <ul style="list-style-type: none"> - maasdekking - dakbeschot 	<p>G</p> <p>G</p> <p>Onder vlaggenluik oude aantasting boktor.</p>		
<p><u>2.3 Loodaansluitingen</u></p> <p>Spits</p> <ul style="list-style-type: none"> - poester lood - hoekkeperlood - voetlood 	<p>G</p> <p>G</p> <p>G</p>		
<p><u>2.4 Goten en hemelwaterafvoeren</u></p> <p>2.4.1 <i>Goten</i></p> <p>Zink</p> <ul style="list-style-type: none"> - bakgoot 	<p>R Puntslijtage en corrosie aantasting</p>	<p>○ Vervangen bij volgende groot onderhoud aan de toren.</p>	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
2.4.2 Hemelwaterafvoeren Zuidzijde - loden afvoer	R Verweerd en op meerdere plekken ingedeukt. 	○ Laten herstellen door een erkende loodgieter.	
- muurpenen	G	Voor zover waarneembaar.	
<u>2.5 Dakopeningen</u>			
2.5.4 Luiken			
Inspectieluik			
- zinken bekleding	G		
- houtwerk	G		
Vlaggenluik			
- zinken bekleding	G		
- houtwerk	G		
<u>2.7 Gootlijsten</u>			
Algemeen			
- gootlijst	G	Voor zover waarneembaar.	
<u>2.9 Diversen</u>			
Bekroning spits			
- ijzerwerk	G		
- haan	G		
- loden muts	G		
- pijnappel	G		
- vergulding	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
3. INTERIEUR			
3.0 Algemeen			
Interieur			
- algemeen	Voor zover bereikbaar en zichtbaar zijn door ons in het constructieve gedeelte van het interieur enkele noemenswaardige gebreken geconstateerd.		
3.2 Dragende constructies/vloeren			
3.2.1 Dragende constructies			
Algemeen			
- dragende constructies	Van boven naar beneden worden de verschillende ruimtes beschreven. Bij beschrijving van een balklaag betreft het de zichtbare in de desbetreffende ruimte.		
Ruimte met klokkenstoel			
- metselwerk	G Plaatselijk verweerde stenen.		
- voegwerk	R Plaatselijk uitgesleten voegwerk. Weggefallen en loszittend voegwerk.	○ Herstel is niet noodzakelijk.	
- muurstijlen	R Langs de muur op enkele plekken licht door houtrot en houtborende insecten aangetast. Plaatselijk vrijstaand van de onderliggende ligger.		
- haakankers van muurstijlen	G		
- schoren	G Goed vrijgehouden van het muurwerk.		
- korbelen	G Goed vrijgehouden van het muurwerk.		
- balklaag	R Enkele balkkoppen zijn door houtrot aangetast. Deze zijn echter ondervangen door sleutelstukken.	○ Herstel is niet noodzakelijk.	
- sleutelstukken balklaag	G		
- verankeringen balklaag	M Roestig.	○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen.	
- trappen	G		
- strijk balken	G Langs de muur op enkele plekken licht door houtrot aangetast.		
- verankering strijk balken	M Roestig.	○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen.	
- onderslagen klokkenstoel / trek balken	G		
- verankering onderslagen	R Roestig.	○ De ankers demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen.	
Ruimte met uurwerk			
- metselwerk	R Een scheur in de westmuur.		
- voegwerk	G		
- muurstijlen	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
<ul style="list-style-type: none"> - ladder - schoren - balklaag 	<p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>Strijkbalk zuidwest is bij de oplegging houtrot geconstateerd, deze heeft echter voldoende oplegging op de muurstijl.</p> 	<p>○ Geen herstel noodzakelijk.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - verankeringen <p>Ruimte met ketel/rondvensters</p> <ul style="list-style-type: none"> - metselwerk - voegwerk - vertin laag - onderslagen - verankering onderslagen - balklagen - verankeringen - trap <p>Begane grond</p> <ul style="list-style-type: none"> - metselwerk 	<p>G</p> <p>R</p> <p>G</p> <p>R</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>R</p>	<p>○ Herstel is nog niet noodzakelijk</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - voegwerk - balklaag 	<p>G</p> <p>G</p> <p>Enkele balkkoppen zijn door houtrot aangetast, deze balken worden ondersteund door trekbalken.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - verankering zuidwesthoek - overige verankeringen 	<p>G</p> <p>G</p> <p>Voor zover waarneembaar. Vermoedelijk zijn deze ankers in het metselwerk net als het anker in de zuidwesthoek door roest zijn aangetast.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - ladder 	<p>G</p>		
<p>3.2.2 Vloeren</p> <p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - vloeren 	<p>Van boven naar beneden worden de verschillende ruimtes beschreven.</p>		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
Spits			
- algemeen	G		
- 1 ^e bordes	G		
Ruimte met klokkenstoel			
- houten vloeren	G		
Ruimte met uurwerk			
- houten vloer	G		
Ruimte met ketel/rondvensters			
- houten vloer	G		
Begane grond			
- bakstenen vloer	G		
<u>3.6 Timmerwerk/lijstwerk</u>			
Deur tussen kerk en toren			
- deuren	G		
- kasten	G		
- duimen	M	Roestig.	○ De duimen demonteren, ontroesten en roestwerend behandelen.
- gehengen	G		
<u>3.9 Diversen</u>			
Klokkenstoel			
- houtwerk klokkenstoel algemeen	G		
Grote luidklok			
- luidklok	G		
- luidklok ophangingen	G		
- luidas	G		
- klepel	G		
- klepel ophanging	G		
- luidhamer	G		
- luidwiel	G		
Kleine luidklok			
- luidklok	G		
- luidklok ophanging	R	Roestig.	
- luidas	R	Roestig.	
- klepel	R	Roestig.	
- klepel ophanging	R	Roestig.	
- luidwiel	R	Roestig.	
Uurwerk/uurwerkkast			
- uurwerk	G	Voor zover waarneembaar. Staat stil (niet meer in gebruik).	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Toren
- staanders onder uurwerk	<p>R</p> <p>Verspreid over de staanders, houtworm aantastingen.</p> <p>Houtwormaantastingen.</p>	○ Houtworm bestrijden.	
- uurwerkkast	G		
4. DIVERSEN			
<u>4.1 Technische installaties</u>			
<i>4.1.2 Bliksembeveiliging</i>			
Algemeen			
- bliksembeveiliging	G	N.B. De inspectie van de bliksembeveiliging heeft uitsluitend betrekking op de uitwendige installatie. Betreffende de juiste functionering, dient u de installatie periodiek te laten doormeten door een gespecialiseerd bedrijf.	
<u>4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid</u>			
<i>4.2.2 Interieur (toegankelijkheid)</i>			
Oriëntatieverlichting			
- spits	G	1 lamp is defect en 1 lamp mist zijn afdekkap doordat er een te grote lamp in is geplaatst.	○ Herstellen verlichting.
Ladders en trappen			
- ladders	G	De ladders volgens aangeschreven periodiek laten keuren.	○ Keuren ladders.
Trapgaten en openingen			
- algemeen	G		
Luiken			
- algemeen	G		○ Luiken op gaten van de vlaggenmast aanbrengen.
<i>4.2.3 Exterieur (bereikbaarheid)</i>			
Veiligheidshaken			
- algemeen		Ter hoogte van de goot zijn haken aangebracht. Op de spits zijn geen haken aanwezig. De dakleien zijn recentelijk vernieuwd.	○ Controle/inspectie spits door middel van drone / kraan/hoogwerker.